

EIROPAS KOMISIJA
REGIONĀLĀS POLITIKAS
ĢENERĀLDIREKTORĀTS

N.B. This linguistic version had not been proof read by the Commission's structural funds auditors. Please send any linguistic corrections to the functional mailbox region-audit-coordination@ec.europa.eu , or refer to the original English version of this document.

**NORĀDĪJUMU PROJEKTS ATTIECĪBĀ UZ GADA KONTROLES
ZIŅOJUMIEM UN ATZINUMIEM**

**[Padomes Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta d) apakšpunkta
i) un ii) daļa]**

Šis ir darba dokuments, ko sagatavojuši Komisijas dienesti. Pamatojoties uz piemērojamiem Kopienas tiesību aktiem, tas sniedz tehniskus norādījumus, kas jāievēro valsts iestādēm, praktiķiem, līdzekļu saņēmējiem vai potenciāliem līdzekļu saņēmējiem, kā arī citām iestādēm, kuras iesaistītas kohēzijas politikas pārraudzībā, kontrolē vai īstenošanā attiecībā uz Kopienas noteikumu interpretāciju un piemērošanu šajā jomā. Darba dokumenta mērķis ir

Gada kontroles ziņojumi un revīzijas atzinumi

sniegt Komisijas dienestu paskaidrojumus un interpretāciju attiecībā uz minētajiem noteikumiem, lai atvieglotu darbības programmu īstenošanu un veicinātu labu praksi. Šie norādījumi tomēr neierobežo Tiesas un Pirmās instances tiesas interpretāciju vai Komisijas lēmumu pieņemšanas prakses veidošanu.

1 Preambula

Šī dokumenta mērķi ir sniegt norādījumus par gada kontroles ziņojumiem un atzinumiem, kas dalībvalstīm jāiesniedz Eiropas Komisijai (EK), kā noteikts Padomes Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta d) apakšpunkta i) un ii) daļā.

Revīzijas iestādes iesniegtais gada kontroles ziņojums un atzinums ir vissvarīgākais elements, kas Eiropas Komisijai ļauj iegūt pamatotu pārliecību par struktūrfondu vadības un kontroles sistēmu efektīvu darbību dalībvalstīs. Tā ir galvenā izmaiņa, ko ievieš regulas 2007.-2013. gada plānošanas periodam attiecībā uz struktūrfondu un kohēzijas fonda vadību un kontroli, un ir uzskatāms, ka tā pilnā mērā atbilst vienotās revīzijas konceptam.

Saskaņā ar Līguma 274. pantu Kopienas budžeta jomās, kuras vada, izmantojot dalītas vadības procedūras, Komisijai ir vispārēja atbildība par budžeta izpildi, bet dalībvalstis sadarbojas ar Komisiju un ir atbildīgas par programmu izpildes ikdienas administrēšanu un kontroli. Tādēļ gada kontroles ziņojumi un atzinumi būs izšķirīgs elements, ko Komisija izmantos, lai novērtētu to, kā dalībvalstis ir izpildījušas savas saistības un pienākumus Kopienas budžeta apropriāciju izmantošanā.

2 Juridiskais pamats

Padomes Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta d) apakšpunkts nosaka:

[Darbības programmas revīzijas iestādes atbildībā jo īpaši ir:]

d) līdz katra gada 31. decembrim laikposmā no 2008. līdz 2015. gadam:

i) iesniegt Komisijai gada kontroles ziņojumu, kurā izklāsta to revīziju rezultātus, kas saskaņā ar darbības programmas revīzijas stratēģiju veiktas iepriekšējā 12 mēnešu laikposmā, kurš beidzas attiecīgā gada 30. jūnijā, un ziņot par atklātām nepilnībām programmas vadības un kontroles sistēmās. Pirmajā ziņojumā, kas jāiesniedz līdz 2008. gada 31. decembrim, aplūko laikposmu no 2007. gada 1. janvāra līdz 2008. gada 30. jūnijam. Informāciju par revīzijām, ko veic pēc 2015. gada 1. jūlija, iekļauj noslēguma kontroles ziņojumā, kas papildina e) apakšpunktā minēto noslēguma deklarāciju;

ii) pamatojoties uz tās atbildībā veiktajām pārbaudēm un revīzijām, sniegt atzinumu par to, vai vadības un kontroles sistēmu darbība ir efektīva, lai tādējādi nodrošinātu pietiekamu garantiju tam, ka Komisijai iesniegtās izdevumu deklarācijas ir pareizas, un līdz ar to pietiekamu garantiju tam, ka attiecīgie darījumi ir veikti likumīgi un pareizi;

iii) attiecīgā gadījumā saskaņā ar 88. pantu iesniegt deklarāciju par daļēju slēgšanu, izvērtējot attiecīgo izdevumu likumību un pareizību.

Ja vairākām darbības programmām piemēro kopēju sistēmu, i) punktā minēto informāciju var grupēt vienā ziņojumā, atzinumu un deklarāciju atbilstīgi ii) un iii) punktam var sniegt par visām attiecīgajām darbības programmām;

Komisijas Regulas (EK) Nr. 1828/2006 18. panta 2. un 4. punkts nosaka:

2. Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētā gada kontroles ziņojuma un atzinuma pamatā ir sistēmu revīzija un darbību revīzija, ko veic saskaņā ar

Gada kontroles ziņojumi un revīzijas atzinumi

minētās regulas 62. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu atbilstoši revīzijas stratēģijai un sagatavo saskaņā ar šīs regulas VI un VII pielikumā norādītajiem paraugiem.

Attiecībā uz darbības programmām saskaņā ar Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi gada kontroles ziņojums un atzinums attiecas uz visām programmā iesaistītajām dalībvalstīm.

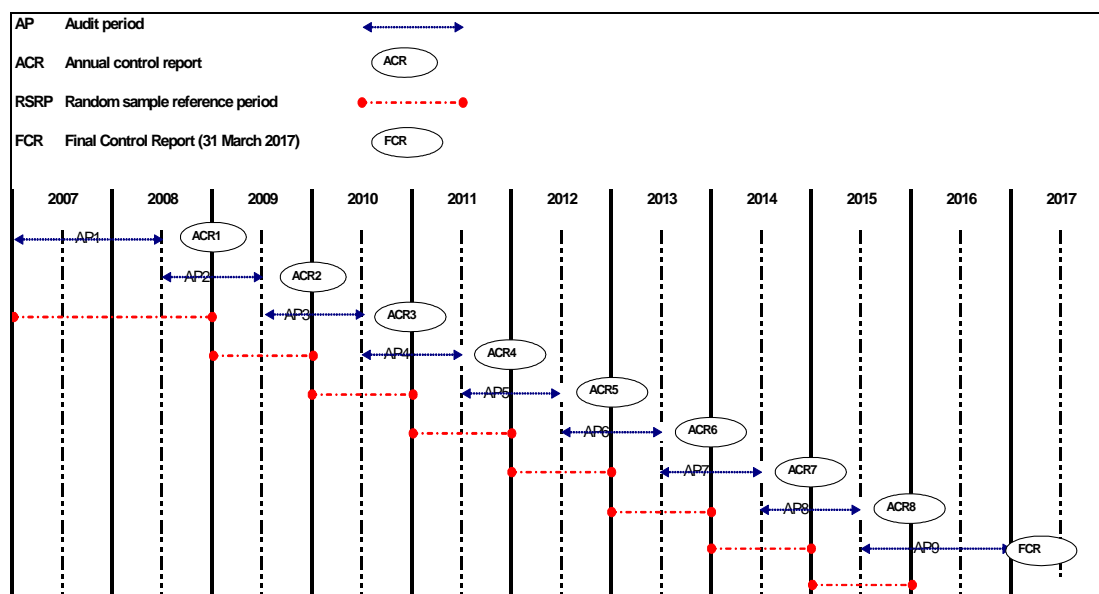
4. Ja pārbaudes darbības apjoms ir ierobežots vai konstatēto neatbilstīgo izdevumu līmenis neļauj sagatavot atzinumu bez iebildumiem attiecībā uz Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta d) apakšpunktā minēto gada atzinumu vai tā paša panta e) apakšpunktā minētajā noslēguma deklarācijā, revīzijas iestāde norāda iemeslus un norāda problēmu mērogu un to finanšu ietekmi.

Visbeidzot, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1828/2006 VI un VII pielikumā ir dots gada kontroles ziņojuma paraugs un atzinuma paraugs.

Ja gada kontroles ziņojums skar darbības programmu, uz ko attiecas Regulas (EK) Nr. 1083/2006 74. panta noteikumi (samērīgi kontroles pasākumi), tas tomēr ir jāiesniedz. Tomēr ziņojuma saturs var būt ierobežotāks. Gada kontroles ziņojuma 3. punktu par revīzijas stratēģijas izmaiņām var izlaist, ja ir zināms, ka revīzijas stratēģija netiek prasīta. Papildus tam, 5. punkts gada kontroles ziņojumā, kas ietver darbību izlases revīziju, būtu jāpielāgo tām procedūrām, ko izmanto valsts iestāde, kurai paredzēts izpildīt revīzijas iestādes funkcijas, jo saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1828/2006 26. panta 3. punktu, tās pašas regulas 16. un 17. pants nav jāpiemēro.

3 Ziņojumu laika grafiks

Gada kontroles ziņojumu laika grafiks ir parādīts turpmāk dotajā shēmā.

AP – revīzijas periods

ACR – gada kontroles ziņojums

RSRP – nejauši izvēlētas izlases atsaucis periods

FCR – nobeiguma kontroles ziņojums (2017. gada 31. marts)

Revīzijas iestādei ir jāziņo par revīzijas periodā 01/07/N no 30/06/N+1 līdz 31/12/N+1 veiktā revīzijas darba pamatu¹. Tas ir periods, kurā revīzijas iestāde veic savu darbu – gan sistēmu revīzijas, gan darbību revīzijas.

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta d) apakšpunktu ir divi tālāk minētie izņēmumi.

Pirmais gada kontroles ziņojums un revīzijas atzinums (ACR 1) ir jāsniedz līdz 2008. gada 31. decembrim, un tas pamatojas uz revīzijas darbu, kas veikts no 2007. gada 1. janvāra līdz 2008. gada 30. jūnijam. Tas pamatojas tikai uz sistēmu revīziju. Pirmos darbības revīziju rezultātus ir paredzēts parādīt dokumentā ACR 2, kas jāiesniedz līdz 2009. gada 31. decembrim, pamatojoties uz revidētu izlasi attiecībā uz darbībām, kuru izdevumi ir deklarēti Komisijai 2007. un 2008. gadā.

To revīziju rezultātus, kas veiktas pēc 2015. gada 1. jūlija, ietver kontroles nobeiguma ziņojumā attiecībā uz programmu noslēgumu, un tas jāiesniedz ne vēlāk kā līdz 2017. gada 31. martam.

Atsauces periods revidējamo projektu izlasei ir tie izdevumi, kas deklarēti Komisijai N gadā, izņemot pirmo atsauces periodu, kas ilgst no 2007. gada 1. janvāra līdz 2008. gada 31. decembrim. Pēc tam, kad līdz 30. jūnijam ir pabeigti revīzijas apmeklējumi, revīzijas iestāde sešu mēnešu laikā sagatavo un iesniedz gada kontroles ziņojumu.

4 Ziņojuma saturs

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1828/2006 VI pielikumu, kas ietver gada kontroles ziņojuma paraugu atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta d) apakšpunkta i) daļai un Regulas (EK) Nr. 1828/2006 18. panta 2. punktam, ziņojumā ir tālāk minētās daļas.

1. Ievads. Šajā daļā būtu jāietver vispārēja informācija (kursīvā rakstītās daļas ir Regulu (EK) Nr. 1083/2006 un (EK) Nr. 1282/2006 citāti):
 - *Norāda atbildīgo revīzijas iestādi un citas struktūras, kas iesaistītas ziņojuma sagatavošanā.*
 - *Norāda, kurā 12 mēnešu (atsauces) periodā tika veikta paraugu atlase pēc nejaušās izlases principa. Būtu jāpiemin arī revīzijas periods, kurā ir veikts revīzijas darbs. Būtu jāpiemin arī atsauce uz revīzijas stratēģijas versiju, kas piemērojama revīzijas periodā. Gadījumos, kad šajā periodā ir bijušas stratēģijas izmaiņas, tas būtu jāpiemin ziņojuma 3. daļā.*
 - *Identificē ziņojumā ietvertu(-ās) darbības programmu(-as) un tās(-o) vadošās un sertifikācijas iestādes. Ja ziņojums attiecas uz vairāk nekā vienu programmu vai fondu, informāciju norāda atsevišķi par katru programmu un fondu. (Informāciju par programmu grupēšanu skatīt norādījumu 5. iedaļā.).*
 - *Apraksta pasākumus, kas veikti, lai sagatavotu ziņojumu. Tajā būtu jāietver sagatavošanas posms, analizētie dokumenti, koordinācija ar citām iestādēm (ja tāda ir bijusi) un atzinuma galīgā sagatavošana. Šī iedaļa ir īpaši svarīga gadījumos, kad revīzijas iestāde paļaujas uz citu revīzijas iestāžu darbu.*

¹ Ietver revīzijas, kurās darbs veikts apmeklējumu veidā.

2. Izmaiņas vadības un kontroles sistēmās

- *Norāda visas būtiskās izmaiņas vadības un kontroles sistēmās, par kurām informēta revīzijas iestāde, salīdzinājumā ar aprakstu, kas sniegts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1083/2006 71. panta 1. punktu, un šo izmaiņu piemērošanas datumus.*

Būtu jānorāda datumi, no kuriem šīs izmaiņas ir spēkā, datumi, kad par izmaiņām ir paziņots revīzijas iestādei, kā arī šo izmaiņu ietekme uz revīzijas darbu. Domājams, ka revīzijas iestāde apstiprinās, ka mainītā vadības un kontroles sistēma joprojām atbilst Regulas (EK) Nr. 1083/2006 58.-62. panta prasībām, pamatojoties uz veikto revīzijas darbu saistībā ar izmaiņām. Ja izmaiņas ir stājušās spēkā revīzijas perioda vēlā posmā un nekāds ar tām saistīts revīzijas darbs šajā sakarā nav veikts, revīzijas iestādei savu secinājumu sagatavošanā un atzinuma sniegšanā ir jāvērtē izmaiņu ietekme uz vadības un kontroles sistēmu izveidi un darbību.

3. Izmaiņas revīzijas stratēģijā

- *Norāda visas izmaiņas, kas veiktas vai ierosinātas revīzijas stratēģijā, un to iemeslus. Revīzijas iestādei būtu jāatšķir izmaiņas, kuras veiktas vai piedāvātas vēlā posmā un kuras neietekmē revīzijas periodā veikto darbu, no izmaiņām, kas veiktas revīzijas perioda laikā un ietekmē revīzijas darbu un rezultātus. Būtu jāietver ir tikai izmaiņas, salīdzinot ar Komisijai iesniegtās revīzijas stratēģijas iepriekšējo versiju.*

4. Sistēmu revīzijas

- *Norāda struktūras, kas veikušas sistēmu revīziju, tostarp pašu revīzijas iestādi. Ja daļa no sistēmu revīzijām ir ārpalpojums, būtu jānorāda līguma detaļas² un līgumslēdzējam(-iem) nodotie uzdevumi.*
- *Apkopo veikto revīziju sarakstu (par struktūrām, kurās veikta revīzija). Apkopojumā jāietver darbības programma (CCI un nosaukums), iestāde, kas veikusi sistēmas revīzijas, revīzijas datums, revīzijas tvērums, tostarp tvēruma ierobežojumi, un revidētās iestādes. Šajā iedaļā būtu jāziņo arī par horizontālām revīzijām.*
- *Apraksta revīziju atlases principus, ievērojot revīzijas stratēģiju. Būtu jāpiemin atsauce uz to, kāda revīzijas stratēģija ir piemērota un iesniegta Komisijai, jo īpaši attiecībā uz riska novērtēšanas metodiku un rezultātiem, uz kuru pamata ir noteikts konkrētais sistēmas revīzijas plāns. Ja riska novērtējums ir atjaunināts, tas būtu jāapraksta iepriekš minētajā 3. punktā, kas ietver revīzijas stratēģijas izmaiņas.*
- *Apraksta galvenos konstatējumus un secinājumus, kas iegūti, īstenojot revīzijas attiecībā uz vadības un kontroles sistēmām un to darbību, tostarp arī konstatējumus un secinājumus attiecībā uz vadības pārbaužu pietiekamību, sertifikācijas un revīzijas licību procedūrām, uzdevumu atbilstīgu nošķiršanu un atbilstību Kopienas prasībām un politikai. Saskaņā ar 62. panta 1. punkta d) apakšpunkta i) daļu par jebkādam nepilnībām, kas atrastas programmas*

² Piemēram, līgumslēdzēja vārds/nosaukums, darba joma un mērķi, definētie uzdevumi utt.

Gada kontroles ziņojumi un revīzijas atzinumi

vadības un kontroles sistēmās, būtu jāziņo gada kontroles ziņojumā saistībā ar sistēmu galvenajiem elementiem. Būtu jānorāda un jāpamato pārliecības līmenis (zems/vidējs/augsts), kas iegūts pēc sistēmas revīzijas.

- *Norāda to, vai atklātās problēmas bija sistēmiskas³, un veiktos pasākumus, ieskaitot neatbilstīgu izdevumu un ar tiem saistīto finanšu korekciju summu. Ja veiktais revīzijas darbs nav pietiekams, lai noteiktu, vai problēma ir jāuzskata par sistēmisku, varētu pievienot norādi par atklātās problēmas iespējamo sistēmisko raksturu un aplēsto summu. Gadījumos, kad nepietiek elementu kvantitatīvām aplēsēm, uz to būtu jāatsaucas. Tādā gadījumā atjauninātos secinājumus un kvantitatīvās aplēses saistībā ar šo problēmu varētu ietvert turpmākajā gada kontroles ziņojumā.*

Iepriekš minēto informāciju, izņemot atlases pamatojuma aprakstu, var sniegt tabulas veidā, izmantojot turpmāk parādīto formātu.

³ Sistēmiska kļūda ir kļūda, kas saistās ar sistēmu. Sistemātiska kļūda ir kļūda, kas atkārtojas/atjaunojas.

Gada kontroles ziņojumi un revīzijas atzinumi

SISTĒMU REVĪZIJAS⁷

Revīzijas periods	1. Darbības programma (CCI un nosaukums)	2. Revīzijas struktūra⁴	3. Revīzijas datums⁵	4. Revīzijas tvērums⁶	5. Galvenie konstatējumi un secinājumi	6. Sistēmiskās problēmas un veiktie pasākumi	7. Lēstā finansiālā ietekme (ja tāda ir)	8. Papildu pasākumu statuss (slēgts/nav slēgts)
2007.-2008.								
...								
2008.-2009.								

⁴ Norāde par iestādēm, kuras ir veikušas sistēmas revīzijas, tostarp par pašu revīzijas iestādi.

⁵ Revīzijas apmeklējuma datums.

⁶ Revidētās iestādes, revidētās tēmas, tvēruma ierobežojumi ...

⁷ Nav obligāti jāizmanto šāda tabula; to var pielāgot revīzijas iestādes vajadzībām.

5. Paraugam atlasīto darbību revīzija

- *Norāda struktūras, kas veikušas paraugam atlasīto darbību revīziju, tostarp revīzijas iestādi. Ja daļa no darbības revīzijām ir veiktas kā ārpalpojumi, konkrēti būtu jānorāda līgumu detaļas⁸ un līgumslēdzējam(-iem) nodotie uzdevumi.*
- *Apraksta parauga(-u) atlases pamatojumu. Apraksta izmantoto atlases metodiku un veiktos pasākumus metodikas piemērošanai. Apstiprina, ka tas atbilst revīzijas stratēģijai.*
- *Norāda būtiskuma līmeni un, statistiskas parauga atlases gadījumā, piemēroto ticamības līmeni un intervālu, ja to piemēro. Norāda, kādi papildu parametri ir izmantoti izlasē, piemēram, sagaidāmā kļūda, izlases riska līmeņi utt. Gadījumos, kad revīzijas iestāde ir nolēmusi mainīt metodikas pamatelementus (piemēram, samazināt būtiskuma līmeni), šīs izmaiņas ir jānorāda un jāpaskaidro. Būtu jāpiemin reāli revidēto darbību skaits. Piemērotais ticamības līmenis būtu jāpamato.*
- *Sagatavo apkopojošu tabulu (skatīt turpmāk 9. punktu), kas sadalīta pa programmām un fondiem, norādot atbilstīgos izdevumus, kas deklarēti Komisijai kalendārā (atsauces) gada laikā (kas beidzas revīzijas periodā), revidēto izdevumu summu un revidētos izdevumus, kas izteikti procentos, attiecībā pret kopējiem atbilstīgajiem izdevumiem, kas deklarēti Komisijai (gan par pēdējo kalendāro gadu, gan kumulatīvi). Informāciju, kas attiecas uz paraugu atlasī, kas veikta pēc nejaušās izlases principa, un informāciju, kas attiecas uz citu paraugu atlasī, norāda atsevišķi.*

Šī tabula ir jāaizpilda, izmantojot SFC 2007.

- *Apraksta revīzijas svarīgākos rezultātus, īpaši norādot neatbilstīgo izdevumu summu un kļūdu īpatsvaru, kas noteikts pēc nejaušās izlases principa atlasīto paraugu revīzijā. Komisijas Regulas (EK) Nr. 1828/2006 17. panta 4. punkta otrajā daļā ir noteikta prasība, ka revīzijas iestādes aprēķina paredzamo kļūdu īpatsvaru un salīdzina to ar noteikto būtiskuma līmeni, lai varētu izdarīt secinājumus par visu populāciju. Paredzamais kļūdu īpatsvars būtu jāpaziņo Komisijai gada kontroles ziņojumā, kopā ar secinājumiem, kas iegūti pēc veiktās kvalitatīvās un kvantitatīvās analīzes. Nejaušā izlasē atklāto kļūdu prognoze atšķiras atkarībā no izlases metodes, kas izvēlēta un aprakstīta revīzijas stratēģijā (kļūdu prognozi skatīt 6.3.-6.6. daļā Norādījumos par izlases metodēm revīzijas iestāžu vajadzībām – COCOF 08/0021/01-EN – izlases metožu piemēri un to lietošana).*
- *Norāda secinājumus, kas gūti, analizējot vadības un kontroles sistēmu efektivitātes revīziju rezultātus. Šajā daļā būtu jāietver arī atrasto kļūdu kvalitatīvā analīze. Būtu jānorāda kļūdu skaits un veidi, to nozīme un cēloņi revīzijas iestādes vērtējumā (skatīt 6.8. daļu Norādījumos par izlases metodēm revīzijas iestāžu vajadzībām – COCOF 08/0021/01-EN: Citi apsvērumi – kļūdainu pārskatu vērtēšana).*

⁸ Piemēram, līgumslēdzēja vārds/nosaukums, adrese, joma un mērķi, definētie uzdevumi utt.

Gada kontroles ziņojumi un revīzijas atzinumi

- *Informē par neatbilstību pārraudzību, tostarp iepriekšējos ziņojumos iekļautu kļūdu intensitāti. Revīzijas iestādei būtu jānorāda:*
 - jebkādi krāpšanas gadījumi/aizdomas par krāpšanu, kas atklājas revīzijas darba laikā, un veiktie pasākumi;
 - darbību skaits, attiecībā uz kurām pārraudzība ir izbeigta, parādot katru gadu atsevišķi;
 - darbību skaits, attiecībā uz kurām pārraudzība paliek spēkā, parādot katru gadu atsevišķi;
 - pārraudzības rezultātā atjauninātais kļūdu īpatsvars iepriekšējos gados⁹.
- *Norāda to, vai atklātās problēmas bija sistēmiskas, un veiktos pasākumus, ieskaitot neatbilstīgu izdevumu un ar tiem saistīto finanšu korekciju summu.*

Ja gadījumā veiktais revīzijas darbs nav pietiekams, lai noteiktu, vai problēma uzskatāma par sistēmisku, varētu pievienot norādi par atklātās problēmas iespējamo sistēmisko raksturu un aplēsto skaitlisko lielumu. Gadījumos, kad skaitliskā apjoma noteikšanai nepietiek elementu, par to būtu jāpievieno atsauce. Atjauninātos secinājumus un skaitliskos apjomus saistībā ar šo problēmu varētu ietvert turpmākajā gada kontroles ziņojumā.

6. Koordinācija starp revīzijas struktūrām un revīzijas iestādes veiktā uzraudzība

- *Apraksta koordinācijas procedūras starp dažādām valsts revīzijas struktūrām un pašu revīzijas iestādi (ja tādas piemēro). Procedūrā būtu jāietver koordinācija attiecībā uz revīzijas plānošanu, kā arī revīzijas rezultātu saskaņošana un pārbaude, lai iegūtu galīgos secinājumus un revīzijas atzinumu, un jānorāda konkrētie koordinācijas pasākumi, kas veikti revīzijas periodā.*
- *Apraksta uzraudzības procedūras, ko revīzijas iestāde piemēro citām revīzijas struktūrām (ja tādas piemēro). Aprakstā būtu jāietver revīzijas periodā reāli veiktās pārraudzības pārskats. Jautājumu par paļaušanos uz citu revidentu darbu skatīt Norādījumu tekstā par paļaušanos uz citu revidentu darbu.*

7. Iepriekšējo gadu revīzijas darbības pārraudzība

- *Informē par neizpildītu revīzijas ieteikumu pārraudzību un pārraudzību attiecībā uz iepriekšējos gados veiktas sistēmu revīzijas un darbību revīzijas rezultātiem. Attiecībā uz sistēmu revīzijām to var izdarīt, izmantojot 8. aili tabulā, kas dota ziņojuma 4. punktā (skatīt attiecīgās daļas iepriekš). Attiecībā uz darbību revīzijām vienīgā vajadzīgā informācija būs informācija par pasākumu pārraudzību saistībā ar sistēmiska rakstura kļūdām, ja šī informācija nav ietverta ziņojuma 5. daļā.*

⁹ Kļūdu īpatsvars, kas jāietver gada kontroles ziņojumā, parasti pamatojas uz revīzijas gala rezultātiem (pēc pretrunu novēršanas procedūras) saistībā ar references periodam atlasīto paraugu. Tomēr varētu gadīties, ka pēc turpmākas pārraudzības saskaņā ar administratīvām/revīzijas procedūrām varētu secināt, ka kļūda galu galā nav uzskatāma par kļūdu. Rezultātā iepriekšējos ziņojumos norādītais kļūdu īpatsvars var būt jāatjaunina.

8. Cita informācija

Šajā iedaļā būtu jāapraksta regulārās pārskatīšanas rezultāti, ja tāda ir veikta, kas attiecas uz nejauši izvēlētās izlases jomu, kā arī lēmums, kas pieņemts saistībā ar papildu izlasi.

Šajā iedaļā būtu jāietver izmantotā papildu izlases metode un ar to saistītie kvalitatīvie rezultāti. Papildu izlase nav obligāti saistāma ar atsauces periodu, un tā var ietvert arī iepriekšējos periodus. Kvantitatīvie rezultāti jāietver deklarēto izdevumu un izlases revīzijas tabulā (skatīt turpmāk 9. punktu).

Šajā iedaļā būtu jāietver arī paskaidrojums par to, kā, apvienojot sistēmas revīzijas un darbību revīzijas rezultātus, ir iegūts vispārējās ticamības līmenis.

Visbeidzot, šajā iedaļā var paziņot jebkādu citu informāciju, ko revīzijas iestāde var uzskatīt par piederīgu un svarīgu, lai to darītu zināmu Komisijai. Informācija vai pasākumi, kas var būt darīti zināmi revīzijas iestādei, vai nozīmīgi notikumi pēc revīzijas perioda būtu jāņem vērā, nosakot ticamības līmeni un izsakot revīzijas iestādes atzinumu, un jāapraksta šajā ziņojuma daļā. Dažiem turpmākiem notikumiem varētu būt svarīga ietekme uz vadības un kontroles sistēmu darbību un/vai uz kvalificēšanu (gadījumos, kad atzinums ir ar piezīmēm vai ir negatīvs), un tādēļ revīzijas iestāde nevar tos ignorēt.

9. Deklarēto izdevumu un izlases veidā veikto revīziju tabula. Gada kontroles ziņojumus Komisijai iesniedz, izmantojot *SFC2007*. Izstrādātais modulis ietver tabulu, kas dota Regulas (EK) Nr. 1828/2006 9. punktā un kas jāaizpilda revīzijas iestādēm. Kopā ar informāciju par deklarētajiem un revidētajiem izdevumiem revīzijas iestādēm jāiesniedz informācija par prognozēto kļūdu īpatsvaru, kas izriet no izvēlētās izlases metodes piemērošanas (skatīt iepriekš 5. punktu) ailē, kuras nosaukums ir "neatbilstīgo izdevumu summa un procenti (kļūdu intensitāte) pēc nejaušās izlases principa veiktajā paraugu atlasē".

Gada kontroles ziņojumi un revīzijas atzinumi

TABULA PAR DEKLARĒTIEM IZDEVUMIEM UN PARAUGAM ATLASĪTO DARBĪBU REVĪZIJU (Regulas (EK) Nr. 1828/2006 VI pielikuma 9. punkts)

Fonds	Atsauce (KIK numurs)	Programma	Atsauces gadā deklarētie izdevumi	Izdevumi, par kuriem atsauces gadā veica revīziju, atlasot paraugus pēc nejaušās izlases principa		Neatbilstīgo izdevumu summa un procenti (kļūdu intensitāte) pēc nejaušās izlases principa veiktajā paraugu atlasē ¹⁰		Citi izdevumi, par kuriem tika veikta revīzija ¹¹	Neatbilstīgo izdevumu summa citos paraugam atlasītos izdevumos	Kopējie izdevumi, ko deklarē kumulatīvi	Kopējie izdevumi, kuru revīziju veic kumulatīvi un kas izteikti procentos no kopējiem izdevumiem, kas deklarēti kumulatīvi ¹²
				13	14	Summa	% ¹⁵				

¹⁰ Ja izlase ietver vairāk nekā vienu fondu vai programmu, informāciju par neatbilstīgo izdevumu summu un procentiem (kļūdu intensitāti) sniedz par visu izlasi, un to nevar sniegt programmas/fonda līmenī.

¹¹ Izdevumi papildu izlasē un nejaušajā izlasē iekļautie izdevumi, kas nav no atsauces gada (summa).

¹² Ietver gan izdevumus, kas revidēti nejaušas izlases veidā, gan citus revidētos izdevumus.

¹³ Revidēto izdevumu summa.

¹⁴ Izdevumi, par ko veikta revīzija, izteikti procentos, attiecībā pret izdevumiem, kas deklarēti Komisijai atsauces gadā.

¹⁵ Neatbilstīgo izdevumu **prognozētā kļūdu intensitāte** nejaušā izlasē. Ja nelielā populācijā izlase nav statistiski derīga, parāda kļūdu intensitāti izlasē.

5 Darbības programmu grupēšana

Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. punkta d) apakšpunkts atļauj darbības programmu grupēšanu. Tas nozīmē, ka revīzijas iestādes var iesniegt vienu gada kontroles ziņojumu un vienu atzinumu, kas attiecas uz vairāk nekā vienu darbības programmu. Tomēr Regulas (EK) Nr. 1083/2006 VI pielikuma 1. punkta trešais apakšpunkts ietver prasību informāciju sadalīt pa fondiem un darbības programmām¹⁶ arī tad, ja iesniedz vienu ziņojumu un atzinumu.

Darbības programmu grupēšana ir iespējama, ja uz vairākām darbības programmām attiecas kopēja vadības un kontroles sistēma. „*Var uzskatīt, ka kopēja sistēma pastāv gadījumā, ja viena un tā pati vadības un kontroles sistēma attiecas uz vairākām darbības programmām. Kritērijs, kas jāņem vērā, ir identiski galvenie kontroles elementi.*” Tas saskan ar 4. punkta 3. apakšpunktu Norādījumos par atbilstības vērtēšanas pasākumu. Ja revīzijas iestāde ir nolēmusi izvēlēties vienu nejaušas izlases paraugu visām darbības programmām, kļūdu īpatsvars un revīzijas atzinums jāattiecinā uz visām revīzijā ietvertajām programmām. Nav iespējams sniegt atsevišķus atzinumus par atsevišķām darbības programmām (Skatīt sīkāk Norādījumus par izlases metodēm revīzijas iestāžu vajadzībām).

6 Revīzijas iestādes sniegtā ticamība

Regulas (EK) Nr. 1083/2006 62. panta 1. punkta d) apakšpunkta (ii) daļā ir prasība, ka revīzijas iestādei ir jāsniedz atzinums par to, vai vadības un kontroles sistēmu darbība ir efektīva, lai tādējādi nodrošinātu pietiekamu ticamību, ka Komisijai iesniegtās izdevumu deklarācijas ir pareizas, un līdz ar to pietiekamu ticamību, ka attiecīgie darījumi ir veikti likumīgi un pareizi.

Pietiekamas ticamības koncepts izriet no revidenta atzinuma. Saskaņā ar Starptautiskās grāmatvežu federācijas Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem (*IFAC ISA 200*) pietiekama ticamība ir augsts, bet ne absolūts ticamības līmenis. Regulas (EK) Nr. 1828/2006 IV pielikuma 2. iedaļā ir prasība revīzijas iestādei apvienot sistēmu revīzijas un darbību revīzijas rezultātus, lai iegūtu augstu ticamības līmeni.

Attiecībā uz sistēmu revīzijas daļu Komisija sadarbībā ar Eiropas Revīzijas palātu ir sagatavojusi detalizētu metodiku (Norādījumi par kopēju metodiku vadības un kontroles sistēmu vērtēšanai dalībvalstīs – *COCOF 08/0019/00-EN*), kurā ir paredzētas četras sistēmu vērtēšanas kategorijas (1. kategorija: darbojas labi; vajadzīgi tikai nelieli uzlabojumi (augsta drošuma pakāpe), 2. kategorija: darbojas, bet ir vajadzīgi daži uzlabojumi (vidēja drošuma pakāpe), 3. kategorija: daļēji darbojas; būtībā ir vajadzīgi uzlabojumi (vidēja drošuma pakāpe), 4. kategorija: pamatā nedarbojas (zema drošuma pakāpe). Pat ja revīzijas iestāde izvēlas šo metodiku neizmantojot, sistēmu drošuma noteikšanai būtu jāpamatojas uz iesaistīto sistēmu un iestāžu **visu galveno elementu kvantificētu novērtējumu**, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1828/2006 IV pielikuma 3. iedaļā.

Pamatojoties uz četrām kategorijām, atzinums bez piezīmēm atbilstu 1. kategorijai, ar piezīmēm – 2. un 3. kategorijai, bet negatīvs atzinums – 4. kategorijai.

Darbību revīziju rezultāti, kas ietver kvalitatīvo un kvantitatīvo analīzi, jāizmanto, lai apstiprinātu garantijas līmeni, kas sākotnēji iegūts sistēmu revīzijā. Vispārējā garantija ietvers sistēmu drošuma novērtējumu kopā ar darbības revīziju rezultātiem.

¹⁶ Programmu grupēšanas gadījumā neatbilstīgo izdevumu summu un procentus (kļūdu īpatsvaru) nejausā izlasē nevar parādīt atsevišķi. Skatīt arī 10. zemsvītras piezīmi.

Praksē darbību revīzijas rezultāti var apstiprināt sistēmu revīzijā iegūto ticamības līmeni vai varētu prasīt to pielāgošanu (samazinājumu vai palielinājumu).

Piemēram, zemas pakāpes (4. kategorijas) ticamības līmenis, kas iegūts sistēmu vērtējumā, kopā ar darbību revīzijas pozitīvajiem rezultātiem var rezultātā palielināt vispārējo ticamības līmeni (2. vai 3. kategorija), bet nevar sasniegt augstas pakāpes (1. kategorijas) ticamības līmeni, zinot, ka sākotnēji sistēmām ir piešķirta zema drošuma pakāpe (skatīt arī 4. daļu Norādījumos par izlases metodēm revīzijas iestāžu vajadzībām – *COCOF* 08/0021/01-EN: Sistēmu revīzijas rezultātu un darbību izlases savstarpējā sakarība).

Varētu arī gadīties, ka ticamības vidējais (2. vai 3. kategorijas) līmenis, kas iegūts sistēmu vērtējumā, kopā ar pozitīviem darbību revīzijas rezultātiem var radīt lielāku vispārējās ticamības līmeni (1. vai 2. kategoriju).

Revīzijas iestādei būtu jāreģistrē un jā saglabā revīzijas lietās informācija par visu paveikto revīzijas darbu un vērtējumiem. Tai arī gada kontroles ziņojumā zem virsraksta „Cita informācija” būtu jānorāda, kā, apvienojot sistēmu revīzijas rezultātus un darbību revīziju rezultātus, ir iegūta vispārējā ticamība.

7 Gada revīzijas atzinums

Revīzijas atzinums pamatojas uz secinājumiem, kas iegūti no revīzijas liecībām. Regulas (EK) Nr. 1828/2006 VII pielikumā ir dots gada atzinuma paraugs, kurā ir paredzēti triju veidu atzinumi.

- Atzinums bez piezīmēm: revidents uzskata, ka vadības un kontroles sistēma ir darbojusies efektīvi, lai nodrošinātu pietiekamu ticamību, ka Komisijai iesniegtie izdevumu pārskati ir pareizi un pamatojas uz likumīgiem un atbilstīgiem darījumiem. Tas atbilst augstas pakāpes ticamības līmenim (1. kategorija).
- Atzinums ar piezīmēm: revidents uzskata, ka daži sistēmu aspekti nav darbojušies efektīvi, lai nodrošinātu pietiekamu ticamību par izdevumu pārskatu pareizību un likumību un par to, ka tie pamatojas uz likumīgiem un atbilstīgiem darījumiem. Revīzijas iestādei būtu jāiesniedz aplēses par to, kā šādas piezīmes var ietekmēt deklarēto izdevumu pārskatu. Ietekmes kvantitatīvo novērtējumu var veikt, pamatojoties uz to, ka ir piemērojams prognozētais kļūdu īpatsvars, kas noteikts attiecībā uz izdevumiem atsaucēs gadā, vai arī pamatojoties uz nemainīgu kļūdu īpatsvaru, ņemot vērā visu informāciju, kas var būt revīzijas iestādes rīcībā. Revīzijas iestādei būtu jānorāda, vai vajadzīgie uzlabojumi ir bijuši būtiski saskaņā ar sistēmu vērtējuma iedalījumu kategorijās. Tas atbilst vidējam ticamības līmenim (2. un 3. kategorija).
- Negatīvs atzinums: revidents uzskata, ka vadības un kontroles sistēma nav darbojusies efektīvi, lai nodrošinātu pietiekamu ticamību par izdevumu pārskatu pareizību un to pamatā esošo darījumu likumību un atbilstību. Tas atbilst zema līmeņa ticamībai (4. kategorija).

Gadījumos, kad atzinums ir ar piezīmēm vai negatīvs, revīzijas iestādei vajadzētu norādīt uz korektīvajiem pasākumiem, ko plāno/veic dažādas iesaistītās iestādes. Revīzijas iestādei būtu jāseko, vai šādi pasākumi ir reāli īstenoti, un nākamajā gadā gada kontroles ziņojuma 7. punktā jāziņo par to īstenošanu.

Gadījumos, kad ir ierobežota darbības joma, jāsniedz atzinums ar piezīmēm, norādot, vai šie ierobežojumi ietekmē deklarētos izdevumus; ja tā ir, tad jāsniedz to kvantitatīvais novērtējums.

Kopumā vispārējam augstam (pietiekamam) ticamības līmenim būtu jāatbilst atzinumam bez piezīmēm. Vidēja līmeņa ticamībai būtu jāatbilst atzinumam ar piezīmēm. Visbeidzot, ja revidentam ir neliela ticamība, būtu jāsniedz negatīvs atzinums.

Sagatavojot gada atzinumu un nosakot garantijas līmeņus, būtu jāpiemēro pienācīgs profesionāls spriedums, lai izlemtu, vai konstatējumi ir tik nopietni, ka ir pamats sniegt atzinumu ar piezīmēm/negatīvu atzinumu.

8 Ko nodrošina Komisija?

Gada kontroles ziņojumi un atzinumi ir jāiesniedz Komisijai, izmantojot *SFC2007*. Sistēma paredz datu iesniegšanu strukturētā formātā, piemēram, kā tabulu, kas paredzēta Regulas (EK) Nr. 1828/2006 VI pielikuma 9. punktā. Reglaments neparedz nekādu oficiālu Komisijas reakciju uz gada kontroles ziņojumu un atzinumu. Neraugoties uz to, Komisija veic analīzi un nosūta atbildi valsts iestādēm divu mēnešu laikā pēc gada kontroles ziņojumu un atzinumu saņemšanas, izmantojot *SFC2007*. Gadījumā, ja Komisija nav pabeigusi savu vērtējumu divu mēnešu termiņā, valsts iestādi par to informē. Ir paredzētas trīs veidu atbildes.

- Pieņemts: gada kontroles ziņojums un atzinums atbilst paraugiem, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 1828/2006 VI un VII pielikumā, un tie ir pietiekami kvalitatīvi.
- Pieņemts kopā ar pārraudzību: gada kontroles ziņojums un atzinums atbilst paraugiem, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 1828/2006 VI un VII pielikumā, un tie ir pietiekami kvalitatīvi, taču Komisija pieprasa papildu informāciju, it īpaši par to, kā atbildīgās iestādes ir pārraudzījušas ziņojumā ietvertos jautājumus, lai varētu izdarīt secinājumus, pamatojoties uz revīzijas iestādes veikto darbu. Šajā gadījumā revīzijas iestādei, izmantojot *SFC2007*, ir jāiesniedz papildu informācija, ko Komisija pēc tam novērtēs.
- Nosūtīts atpakaļ labošanai: gada kontroles ziņojums un atzinums neatbilst paraugiem, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 1828/2006 VI un VII pielikumā, vai arī to kvalitāte nav pietiekama, vai trūkst svarīgas informācijas par revīzijas iestādes veikto darbu. Komisija lūgs iesniegt ziņojuma un/vai atzinuma pārskatītu versiju.